# BÃO SỚM, MƯA MUỘN VÀ CÔNG TÁC DỰ BÁO PHỤC VỤ Ở BÌNH THUẬN

KS. **Phạm Hùng Sơn** - Trung tâm Khí tượng Thủy văn Bình Thuận

*Năm 2012 có thể nói là một năm có nhiều diễn biến bất thường về tình hình khí tượng thủy văn trên phạm vi cả nước và trong tỉnh. Trong 6 tháng đầu năm, đã có 03 cơn bão và 01 áp thấp nhiệt đới (ATNĐ) hoạt động trên Biển Đông. Tỉnh Bình Thuận chịu ảnh hưởng trực tiếp của cơn bão số 1 (PAKHAR) ở vùng trung tâm và phía nam, đồng thời các loại thiên tai khác đã gây thiệt hại không nhỏ đến tính mạng, tài sản của Nhà nước và nhân dân. Phạm vi bài viết xin trình bày những nét chính về diễn biến khí tượng thủy văn (KTTV) trong 6 tháng đầu năm và công tác dự báo phục vụ KTTV ở Bình Thuận.*

## 1. Tình hình KTTV và thiệt hại do thiên tai

### *a. Tình hình khí tượng thủy văn*

Áp thấp nhiệt đới xuất hiện sớm, vào cuối tháng 02; bão số 1 (PAKHAR) xuất hiện sớm và hoạt động trái quy luật (chiều ngày 01/04/2012) đổ bộ trực tiếp vào địa phận các tỉnh Bình Thuận và Bà Rịa - Vũng Tàu, với sức gió mạnh cấp 8, 9, giật cấp 10, 11. Đây là biến động thời tiết hiếm thấy về quy luật hoạt động của bão ở Biển Đông xuất hiện vào cuối tháng 3 đầu tháng 4/2012, sớm hơn bình thường khoảng 2 tháng và sau 41 năm mới xảy ra.

Tình hình nắng nóng: trong thời gian giữa tháng 5 (ngày 14, 20/5) và đầu tháng 6 (ngày 02/6) đã xảy ra nắng nóng nhẹ cục bộ ở một số nơi thuộc khu vực trung tâm tỉnh (chủ yếu ở TP. Phan Thiết), song số ngày có nắng nóng ít (mỗi đợt chỉ 1 ngày) và mức độ không gay gắt (Tx: 35,6 - 35,7$^0$C; Un: 48 - 50%).

Tình hình mưa: từ tháng 01 đến ngày 24/4/2012 là thời kỳ mùa khô gây thiếu nước cho sản xuất nông nghiệp, sinh hoạt và đời sống của nhân dân ở một vài nơi thuộc khu vực trung tâm và phía bắc tỉnh. Riêng các ngày cuối tháng 3 và đầu tháng 4, do chịu ảnh hưởng của hoàn lưu bão số 1 đổ bộ, toàn tỉnh đã có mưa vừa, mưa to và có nơi mưa rất to. Lượng mưa do bão số 1 mang lại đã cung cấp nguồn nước quý giá cho sản xuất nông, lâm nghiệp và các hồ chứa, làm dịu bớt tình hình khô hạn thiếu nước cho cây trồng.

***Bảng lượng mưa do bão số 1 (PAKHAR) gây ra ở Bình Thuận***
***(Từ ngày 31/3 đến 7 giờ ngày 02/4/2012)***

| Lượng mưa / Điểm đo | Ngày 31/3 (mm) | Ngày 01/4 (mm) | 7 giờ ngày 02/4 (mm) | Tổng cộng (mm) |
|---|---|---|---|---|
| Sông Mao | 6,1 | 59,9 | - | 66,0 |
| Ma Lâm | 0,0 | 80,2 | 1,0 | 81,2 |
| Đông Giang | 21,5 | 57,1 | 39,5 | 118,1 |
| Bàu Trắng | 6,9 | 84,4 | - | 91,3 |
| Mương Mán | 6,2 | 129.4 | 3,5 | 139,1 |
| Mũi Né | 7,8 | 107,2 | 0,0 | 115,0 |
| Kê Gà | 9,6 | 127,7 | - | 137,3 |
| Ngã 3/46 | 1,5 | 141,9 | 18,4 | 161,8 |
| Suối Kiết | 6,4 | 135,0 | 59,8 | 201,2 |
| Mê Pu | 43,1 | 69,3 | 4,6 | 117,0 |
| Võ Xu | 39,1 | 65.9 | 34,5 | 139,5 |
| La Ngâu | 3,2 | 102.5 | 6,0 | 111,7 |
| Liên Hương | 7,7 | 91,6 | 11,0 | 110,3 |
| Phan Rí | 5,1 | 92,3 | 2,0 | 99,4 |
| Phan Thiết | 7,5 | 116,3 | 0,4 | 124,2 |
| La Gi | 7,4 | 140,2 | 3,8 | 151,4 |
| Phú Quý | 75,2 | 106,8 | 15,8 | 197,8 |
| Sông Lũy | 7,2 | 71.0 | - | 78,2 |
| Tà Pao | 7,5 | 154,5 | 40,2 | 202,2 |

Từ 25/4 đến 24/5/2012 là thời kỳ chuyển mùa, trưa và chiều tối xảy ra mưa dông ở một số nơi trong tỉnh. Đặc biệt, mưa lớn kèm theo sét, lốc xoáy trong tháng 5 đã xảy ra một số nơi (ngày 04 và 12/5 ở 02 huyện Đức Linh, Tánh Linh; huyện Bắc Bình ngày 05, 14 và 30/5) làm chết 01 người, thiệt hại nhiều nhà cửa, công trình, nhiều diện tích hoa màu, cây công nghiệp.

Mùa mưa năm 2012 ở Bình Thuận chính thức bắt đầu từ ngày 21/5/2012, muộn hơn trung bình nhiều năm (TBNN) khoảng 10 - 15 ngày. Tổng lượng mưa trong 6 tháng đầu năm 2012 ở Bình Thuận nhiều nơi đạt trên và một số nơi đạt xấp xỉ TBNN.

Diễn biến mực nước 6 tháng đầu năm 2012: trên sông La Ngà tại trạm Tà Pao, mực nước dao động trong khoảng thấp hơn cấp báo động I, riêng tháng 5 xảy ra 1 trận lũ nhỏ với đỉnh lũ đạt cao hơn cấp báo động I: 0,11 m. Trên sông Lũy tại trạm sông Lũy, từ tháng 1 đến tháng 4 mực nước ít thay đổi, dao động nhỏ; tháng 5 và 6 xảy ra 4 trận lũ nhỏ, với đỉnh lũ thấp hơn cấp báo động I. Các sông nhỏ trong tỉnh mực nước ít thay đổi hoặc dao động nhỏ và đều đạt thấp hơn báo động cấp I.

***b. Thiệt hại do thiên tai gây ra trong 6 tháng đầu năm***

Thiên tai xảy ra trong 6 tháng đầu năm trên địa bàn tỉnh Bình Thuận đã gây thiệt hại ở các địa phương chủ yếu vào các loại như: sạt lở bờ biển, hư hỏng nhà cửa, tàu thuyền và các công trình giao thông, thủy lợi, úng ngập gây thiệt hại về sản xuất nông nghiệp. Qua kết quả tổng hợp của Ban Chỉ huy Phòng chống lụt bão và Tìm kiếm cứu nạn tỉnh, thiên tai đã làm chết 01 người; bị thương 05 người (do bão). Nhà bị sập, tốc mái, hư hỏng: 1.853 căn, (trong đó nhà bị sập đổ hoàn toàn là 69 căn). Tổng diện tích bị thiệt hại về nông nghiệp 3.977 ha (trong đó lúa bị ảnh hưởng, thiệt hại là 2.997 ha). Tàu thuyền bị chìm, hư hỏng 11 chiếc. Cầu, cống giao thông bị hư hỏng 12 cái. Chiều dài kênh mương bị sạt lở, hư hỏng 5.210 m. Tổng giá trị thiệt hại toàn tỉnh khoảng 30 tỷ đồng.

**2. Công tác chuẩn bị và Dự báo phục vụ KTTV**

***a. Công tác chuẩn bị***

Ngay từ những ngày đầu tháng 3/2012, Trung tâm KTTV Bình Thuận đã xây dựng phương án phòng chống lụt bão (PCLB) và chỉ đạo các trạm xây dựng phương án PCLB năm 2012 trình Đài KTTV khu vực Nam Trung Bộ duyệt.

Đã thành lập Phân ban Chỉ huy PCLB KTTV Bình Thuận năm 2012 và báo cáo cho Ban Chỉ huy PCLB & TKCN tỉnh.

Tổ chức ôn tập các quy chế cho toàn bộ cán bộ, viên chức từ Trung tâm đến các trạm KTTV trong tỉnh như: Quy chế báo ATNĐ, bão, lũ (14/3/2011); Quy chế phối hợp giữa các hệ thống quan trắc và dự báo trong trường hợp có ATNĐ, bão và lũ; Quy chế thông tin cảnh báo, dự báo thiên tai trên biển; ... Thực hiện chỉ đạo của Trung tâm KTTV quốc gia và Đài khu vực, Trung tâm đã ký Quy chế phối hợp với các chủ hồ chứa: thủy điện Hàm Thuận - Đa My , hồ chứa thủy lợi và Ban Chỉ huy PCLB&TKCN tỉnh trong mùa mưa, bão, lũ năm 2012 ngay từ những ngày đầu tháng 5/2012. Trung tâm cũng đã triển khai mạng lưới trạm KTTV dùng riêng phục vụ công tác PCLB&TKCN tỉnh và chính thức đi vào hoạt động và giao ban số liệu hàng ngày từ 01/5/2012.

***b. Công tác dự báo và phục vụ KTTV***

Trung tâm đã triển khai thực hiện toàn bộ các nội dung của quy trình dự báo KTTV mới do Trung tâm KTTV quốc gia ban hành.

Khai thác tốt các thông tin dự báo của Trung tâm Dự báo KTTV TW, của các Trung tâm dự báo thế giới và khu vực, cũng như các phần mềm ứng dụng được chuyển giao vào công tác dự báo của địa phương.

Đã ra các bản tin dự báo thời tiết, thủy văn hàng ngày cung cấp kịp thời cho lãnh đạo tỉnh, các cơ quan ban ngành có liên quan và cơ quan chủ quản.

Ra các bản tin về ATHĐ, bão, lũ theo Quy chế báo ATNĐ, bão, lũ quy định; đồng thời ra các bản tin cảnh báo gió mạnh trên biển phục vụ tốt khai thác hải sản và giao thông trên biển.

Phối hợp chặt chẽ với Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh, Báo Bình Thuận trong công tác tuyên truyền về các loại hình thiên tai thường xảy ra ở địa phương và những kiến nghị với các cấp chính quyền, nhân dân về công tác phòng tránh và giảm nhẹ thiên tai. Đặc biệt đã tham gia họp trực tuyến và triển khai công tác chuẩn bị ứng phó với cơn bão số 1 do lãnh đạo Tỉnh ủy, UBND tỉnh, Ban Chỉ huy PCLB&TKCN tỉnh ngay từ khi ATNĐ mạnh lên thành bão. Theo dõi chặt chẽ hướng di chuyển của bão số 1, báo cáo kịp thời tình hình bão, mưa, ... từng giờ cho lãnh đạo tỉnh để ra các quyết định ứng phó, di chuyển người dân ra khỏi vùng nguy hiểm và đã được lãnh đạo tỉnh đánh giá cao.